

KARŞILAŞTIRMALI SOSYAL POLİTİKAYI TANIMLAMA ÜZERİNE BİR DERLEME ÇALIŞMASI

A Compilation Study On Defining Comparative Social Policy

Sibel ORHAN

Yüksek Lisans Öğrencisi Namık Kemal Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sağlık Yönetimi Bölümü, Tekirdağ/Türkiye
ORCID ID: 0000-0002-2892-3865

Muhammet GÜMÜŞ

Yüksek Lisans Öğrencisi Cumhuriyet Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Sağlık Yönetimi Bölümü, Sivas/Türkiye
ORCID ID:0000-0003-1278-6234

Emine KIZILKAYA

Yüksek Lisans Öğrencisi Karamanoğlu Mehmet Bey Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Sağlık Yönetimi Bölümü, Karaman/Türkiye
ORCID ID:0000-0002-3678-0905

Cite As: Orhan, S.; Gümüş, M. & Kızılkaya, E. (2021). "Karşılaştırmalı Sosyal Politikayı Tanımlama Üzerine Bir Derleme Çalışması", International Social Mentality and Researcher Thinkers Journal, (Issn:2630-631X) 7(41): 197-205.

ÖZET

Yukarıdaki başlıkta, karşılaştırmalı sosyal politika, tanımlanmak istenmiştir. Sözlükte bu konuyla ilgili net bir tanım sunulmamaktadır. Bunun nedeni, tanımlamaya yönelik herhangi bir girişimin bulunmaması, bir veya iki paragraflık boşluk içindeki terimin açıklamaya karşılık gelmemesidir. Bu sadece bileşik bir terimi karakterize etmedeki zorluk nedeniyle değil, aynı zamanda her iki unsurun da tartışılabilir doğasından kaynaklıdır. Sosyal politikanın odağı ve karşılaştırmalı yaklaşım olarak düşünülebilmektedir. Sosyal Politika akademik disiplin midir yoksa bir çalışma alanı mıdır? Hangi özel programlar sosyal politika olarak görülmelidir ve hangisi bu özel programlarda olmamalıdır? Karşılaştırmalı sosyal politika analizi nedir ve sosyal bilimlerdeki stratejiler, diğer nitel veya nicel araştırmalardan farklı mıdır? Açık veya örtük olarak, doğası gereği karşılaştırmalı olmayan bilimsel araştırma var mıdır?

Bu çalışmada, yer verilecek tanımsal problemlerden bazılarını değinilmiştir. Karşılaştırmalı sosyallığın ne olduğunu açıklayabilmek için kapsamlı bir iddiada bulunulmamaktadır, bunun yerine daha yerleşik bir politika üzerinden durularak, tanımsal haritalama uygulamasına girmenin sınırları yerine oturduğu nihayetinde belirsiz ve şekilsiz, maddi ve metodolojik sınırlara yer verdiği ortaya konmuştur. Karşılaştırmalı sosyal politika yalnızca büyümekle kalmamıştır, yaklaşık son otuz yılda muazzam bir şekilde, sınırlarını da genişleterek yayılım göstermiştir. Yapılan bu çalışmada, sosyal bilimler alanında yaygın olarak kullanılan derleme çalışma modellerinden olan "belgesel kaynak derlemesi modeli" kullanılmıştır. Bu kapsamda öncelikli olarak konu ile ilgili olarak literatürde yer alan çalışmalara ulaşılmış, ulaşılan araştırma bulguları derlenerek rapor haline getirilmiştir. Yapılan literatür taramasının sonunda bu araştırmanın, literatürdeki boşluğu doldurması hedeflenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Sosyal Politika, Karşılaştırmalı Sosyal Politika, Politika Uygulamaları

ABSTRACT

In the title above, comparative social policy is intended to be defined. There is no clear definition of this topic in the dictionary. This is because there is no attempt to define it, the term in a space of one or two paragraphs does not correspond to the description. This is not only due to the difficulty in characterizing a compound term, but also because of the controversial nature of both elements. It can be considered as the focus of social policy and comparative approach. Is Social Politics an academic discipline or a field of study? Which specific programs should be seen as social policy and which should not be in these special programs? What is comparative social policy analysis and are strategies in social sciences different from other qualitative or quantitative research? Is there scientific research, explicitly or implicitly, that is not comparative in nature?

In this study, some of the definitional problems to be included are mentioned. There is no comprehensive claim to explain what comparative sociability is, but rather a more established policy, it has been shown that entering into the practice of descriptive mapping puts the boundaries in place, and ultimately, it places ambiguous and formless, material and methodological boundaries. Comparative social policy has not only grown, but has expanded enormously over the last three decades, extending its borders. In this study, "documentary source compilation model", one of the compilation study models widely used in the field of social sciences, was used. In this context, studies in the literature on the subject were reached primarily, and the findings of the research were compiled and reported. At the end of the literature review, this research is aimed to fill the gap in the literature.

Keywords: Social Policy, Comparative Social Policy, Policy Practices

1. GİRİŞ

Ekonomik politika veya çevre politikasının aksine, sosyal politika kabul edilebilir "dağınık, kategori" olarak düşünülüp bu bağlamda ele alınmaya çalışılmaktadır. (Wilensky ve diğerleri, 1987: 381). Akademik olarak söylem, terim, kamuya açık olarak sağlanan veya düzenlenmiş gelir bakımı (veya sosyal güvenlik) gibi temel programlar, konut, sağlık ve sosyal hizmetler gibi sınırlar içerisinde olma eğilimindedir. Yine de genel olarak kabul edilenlerin ötesinde merkezi alanlarda, meşru olarak geçerli olabilecek bir dizi başka kamu politikasını güvence altına almayı amaçladıkları için ve bireylerin refahını ve yaşam şansını arttırmak adına tanıma dahil

edilmelidir. Vergi indirimleri, örneğin vergi kredileri veya muafiyetleri, birçok yönden basit alternatiflerdir, tek kullanımlık olanları artırmaları anlamında sosyal güvenlik transferleri sağlamak belirli sosyal grupların gelirini de etkilemektedir. Eğitim, aktif işgücü piyasası politikaları, iş sağlığı ve güvenliği sorunları bir birey için fırsatlar sağlayarak veya refah durumunu doğrudan iyileştirerek sosyal ve maddi koruma düzeyinde iyileştirmelere gidilmesinde kolaylıklar sağlamaktadır. Yine de bu alanlar, sosyal politika ile ilgili standart ders kitaplarından çıkarılmışken, kamuya açık olmayan gönüllü kuruluşlar, aileler veya bireyler adına refah üretimine hala gereken ilgi gösterilmemektedir.

Sosyal politika analizinin akademik niteliği konusunda fikir birliği sağlanamamaktadır. "Kendi başına bir disiplin midir yoksa bir araştırma alanı mıdır?" konusu sosyoloji, siyaset bilimi gibi farklı disiplinlerden bilim insanlarının dikkatini çekmektedir. Ekonomi, tarih ve hukuk çalışmaları alanında yapılan farklı araştırmacılar tarafından yönlendirilen bir dizi teorik perspektif içinde sorular ve çeşitli metodolojik araçlar bu konuda sorulara yanıt aramaktadır. Cevap "akademik disiplin" tanımına bağlıdır. Referans ile Birleşik Krallıktaki durum, Alcock (1996) sosyal politikayı bir akademik varlığın gösterdiği kurumsal tanım nedeniyle disiplinli üniversite bölümleri ile lisans ve yüksek lisans derecelerinin sosyal politika, sosyal politika çalışmalarını yayınlamaya adanmış akademik dergiler ve profesyonel bir derneğin varlığında araştırmalarını sürdürmektedir. Buna karşılık, Spicker (1995) bilimsel kriterlere işaret ederek, sosyal politikanın bir disiplin olduğundan bahsetmektedir. Çünkü; sosyal politikanın dünyaya ilişkin ayırt edici yöntemler veya yaklaşımlar bütünü olduğunu ve nasıl gittiğiyle değil, ne çalıştığıyla ilgilendiğinin önemli olduğunun üzerinde durmuştur. (1995: 8). Benzer şekilde, Erskine (1998: 15) bunu bir "Disiplinden ziyade multidisipliner bir çalışma alanı" olarak gördüğünden bahsetmektedir. Çünkü; sosyal politika "Benzersiz yöntemler, kavramlar, teoriler veya içgörüler kümesi" olarak tanımlanmıştır.

Açıkça görülüyor ki, sosyal politika daha çok tanınan başka bir alt disiplin değildir. Sosyoloji veya ekonomi gibi sosyal bilimlerdeki disiplinlerin yerine, sosyal politika çalışması, bunlarla belirli ilgi alanlarını ve temel kavramları paylaşmakta ve diğer yerleşik disiplinleri de içine alarak araştırmaya devam etmektedir. Aslında, çoğu ülkede sosyal politika analizi belirli bir düzeyde tanınırlığa ulaşmıştır. Akademik olarak sosyal politika da lisans dereceleri sunan ayrı üniversite bölümleri yoktur. Daha tipik olan akademisyenler, çeşitli disiplinlerden birinde eğitim almış, sosyoloji, siyaset bilimi veya ekonomi alanlarından birinde çalışmalar yapmış ve sosyal politika analizinde uzmanlaşarak yayınlarını ortaya koymuşlardır. Uzmanlar, sosyal politika ile ilgili sorularla ilgili üniversite birimleri veya modülleri, sosyal medyanın belirli bir yönü etrafında dönebilecek araştırma çerçevesi politika veya sosyal politika araştırma merkezlerinde çalışarak araştırmalarını sunabilmektedirler. Sosyal politikanın yalnızca kendi ülkelerinde değil, karşılaştırmalı uluslar arası perspektif çerçevesinde ele alınması konusu son yıllarda büyümüştür ve bu nedenle de sorunları analiz etmeye dahil olanların sayısı artarak devam etmektedir.

Karmaşıklığı göz önüne alındığında, sosyal politikanın çok disiplinli analizi, metodolojik sorunlar yaratır. Yine de aynı konuya farklı bakış açıları, refahtan işe politikaların sosyolojik ve ekonomik değerlendirmelerinin karşılıklı olarak meydan okuyan ve en azından potansiyel olarak ele alınması, karşılaştırmalı sosyal politika çalışması için geçerlidir. Örneğin, 1960'lar ve 1980'ler arasında, refah devleti değişikliğinin belirleyicileri hakkındaki tartışma makro-sosyolojik bir referans çerçevesi içinde çalışan akademisyenlerin hâkimiyetindedir. Modernizasyon, sınıf ve sınıf ittifakları gibi açıklayıcı değişkenler, risk grupları ve demografik değişim belirgin bir şekilde belirlenmektedir. Aksine, büyük olgun refahta değişim ve istikrar üzerine çağdaş tartışmanın bölümleri konusunda devletler seçeneklere odaklanmaktadır ve politika yapıcılarının refah azaltma süreçlerine katılmalarının sınırlandırılması söz konusudur.(Sainsbury, 2001) Odaktaki bu kayma,1970'lerde ve 1980'lerde meydana gelen değişim, yani genişlemede konsolidasyon refah devletinin yönüne bağlanabilir. Her halükarda, daha fazla siyaset bilimcisi, tartışma ve diğer çekirdek bağımsız (ve kısmen de bağımlı) kurumlar, veto noktaları ve parti takımı yıldızları gibi değişkenler sosyal politikanın araştırma alanlarını da oluşturmaktadır. (Yeşil-Pedersen ve Haverland, 2002). "Yeni" nin taraftarları arasındaki anlaşmazlık ve refah devletinin 'eski' siyaseti (kısmen de bir tartışmadır siyaset bilimi ve sosyoloji arasında kısmen de bir tartışmadır, potansiyel olarak analitik yansıtma ve dolayısıyla çağdaş refah biliminin kalitesi devletin yeniden yapılanmasında bir yoldur. (Pierson, 2001)

Sosyal politikanın merkezi, sosyal koşulları veya refahı etkileyen politikaların yörüngesinde uygulamaya özel odaklanmaktadır. Bu, politikanın içeriğine veya özüne odaklanmaktadır. Sosyal politikayı sosyolojiden ayırır ve yaklaşım olarak kamu politikası olarak kabul görmektedir. Aslında, karşılaştırmalı sosyal politika bir alt küme olarak kabul edilebilir. 1970'lerde gelişen karşılaştırmalı kamu politikasının bir alanı olarak siyaset bilimi ve karşılaştırmalı siyaset içinde çalışmayı gerekli kılabilir.(Leichter, 1977;Landman, 2000). Karşılaştırmalı kamu politikası kapsamındaki birçok çalışma, kentsel gibi sosyal politikayla yalnızca

gevşek bir şekilde bağlantılı olan politika alanları planlama veya çevre politikası, ana metinlerin ve incelemelerin çoğu şunları içerir: sosyal güvenlik, barınma, sağlık gibi temel sosyal politika programları veya eğitim veya bir bütün olarak 'refah devletini' kapsar. Özele bağlı olarak hedefler ve çıkarlar, yani politikaların neyi, nasıl uyguladığını tartışmaktadır. "Farklı ülkelerde neden politikalar benzer şekilde gelişti veya farklı görünmekte?" sorusuna hangi sonuçları ürettikleri ve analizlerin farklı disiplinlerden yararlanacağı cevabı verilmektedir. Bunlar, politika uygulama yöntemleriyle ilgilenen çalışmaları, karşılaştırmalı siyaset ve kamu idaresini içerir. (Dierkes ve diğerleri, 1987; Heidenheimer ve diğerleri, 1990; Castles, 1998) Teorik önermeler veya hipotezler sağlayan araştırmacılar, değerlendirme ve uygulama çalışmalarına, ekonomiye ve ayrıca sosyal felsefeye politikanın ortaya çıkmasının ve politika geliştirmedeki farklılığın nedenleri olarak; makro-sosyoloji, politik ekonomi ve tarihten yararlanmayı sav olarak düşünmüşlerdir. Diğerleri değerlendirme ve uygulama çalışmalarına, ekonomiye ve ayrıca sosyal felsefeye öncelik verirken, sosyal politikaların ülkelerdeki etkilerini değerlendirmekle de ilgilenmektedirler. Sonuçta, sosyal politika yeniden dağıtım ve dolayısıyla tercihlerin, tartışmaların ve stratejilerin bulunduğu çekişmeli bir alandır. En azından, normatif algılar ve değerlerin türü hakkında içinde yaşamayı sevdiğimiz toplumda bize bilgi vermektedir. (Heidenheimer ve diğerleri, 1990).

2. BİR METODOLOJİ OLARAK KARŞILAŞTIRMALI SOSYAL POLİTİKA

Higgins'in (1986: 24) işaret ettiği gibi, 'karşılaştırmalı analiz bir metodolojidir, önemli bir çalışma alanı olmaktan ziyade ve mümkün olduğu durumlarda kullanılmalıdır. "Belirli soruları ve hipotezleri aydınlatın" başka bir deyişle, karşılaştırmalı sosyal politikanın özü ile kavramaya çalışmak nihai olarak belirsiz, tartışmalı ve amorf konusunu tanımlayarak, gerçek ayırt edici özelliği, benimsenen araştırma stratejisinde bulunmaktadır. Tüm sosyal bilimler nihayetinde karşılaştırmalı olarak kabul edilebilir durumdadır. Fakat, gözlenen olayların belirli bir noktaya karşılaştırılması anlamında sosyal bilimler, açıkça belirtilen veya üstü kapalı olarak varsayılan farklılıkların ve benzerliklerin analiz edilmesini, yorumlanmasını veya değerlendirilmesini sağlar. Bu durumda, "Uluslar arası araştırma konusunda ayırt edici bir şey var mıdır? Diğer araştırma stratejilerine karşı mıdır?" sorusu kapsamlı bir şekilde karşılaştırmalı ve sosyal araştırmalar, uluslar arası yöntemlerle ilgili metinlerde müzakere edilmelidir.(Kohn, 1989; Øyen, 1990; Ragin, 1987, 1991; Hantrais ve Mangen, 1996). Burada yapılan argümanları prova etmeden muhafazakâr yanıt belirli ve karmaşık metodolojik problemlere işaret edebilmekte ve karşılaştırılabilir veri üretmeye gelince, uygun olanı belirlemek işlevsel eşdeğerler ve farklı ulusal sosyal politikaların olduğu tarihi ve kültürel bağlamları ele almak zorlaşabilmektedir. Başka bir deyişle, diğer karşılaştırmalı araştırma türlerinde olduğu gibi, karşılaştırmalı sosyal politikanın ayırt edici özelliği, maddi doğasından ziyade metodolojik yönler içinde bulunmasıdır.

Karşılaştırmalı sosyal politika analistleri, ülkeleri analiz birimleri olarak kavramsallaştırarak, işler hale getirmektedirler. Karşılaştırmalar, iki veya daha fazla vaka arasında yapılabilmekte veya büyük bir vakayı kapsayabilmektedir. Ülke sayısı, örneğin BM'nin tüm üye ülke analizleri, genellikle istatistiksel yöntemlere dayanır ve bu nedenle ülkeleri belirli ölçülebilir bir değişkenler kümesini temsil ediyor olarak kavramsallaştırmak, GSYİH seviyeleri, sosyal harcama, gelir eşitsizliği veya ölüm oranı gibi ölçütleri de ele almayı gerektirmektedir. Bu nedenle, Ragin'in (1991) işaret ettiği gibi, bu "büyük-n" içindeki analiz çalışmalar, genellikle ülkeler bu değişkenlerin ötesinde varlıklar olarak yok olma eğilimindeyken, bu az sayıdaki değişken arasındaki eş varyasyonlar olarak inşa edilmektedir. Bunun aksine, belirli sosyal içeriğin içindeki değişimi karşılaştırmak adına politika programları veya bir bütün olarak refah devletlerinin ele aldığı "küçük-n" çalışmaları, ülkeleri çok boyutlu arka planlar olarak görme eğilimindedir. Başka bir deyişle, ikinci araştırma türü olan sosyal politika basamağı ise, ulusal sosyal politikaları farklı ve her zaman ölçülebilir olmayan, sosyal, politik, ekonomik, kültürel ve belirli türlerin biçimini ve etkisini inceleyen ideolojik bağlamlar olarak ele alınmaktadır.

Esping-Andersen (2000), "kasıtlı ve amaçlı ampirizm"i tartışmıştır."Kesitsel" ile "Diyakronik" dediği şeyi birleştiren karşılaştırmalar, (geçmiş dönemler ile şu anı özellikle ayırt edici zamanla karşılaştıran) makro-toplumsal alanda en yararlı araştırma stratejisi olarak yeni toplumsal yaşamın ortaya çıkışı ile boğuşan araştırmalar dengesi olarak adlandırılmaktadır. Geçmişteki aşırılıklardaki öncülerle yüzleşme yaklaşımının, yaygın olarak kabul edildiği gibi, gelecek toplumun şeklini analiz etmek hızlı bir sosyal değişim zamanıdır. (İnkeles,1996) Karşılaştırmalı sosyal politika araştırması veya diğer karşılaştırmalı sosyal araştırma türleri, ille de uluslararası düzeyde doğa konusu ile sınırlı tutulmak zorunda değildir. Belirli bir bölgede sosyal hizmetlerin sağlanması, örneğin; ülkeler yerine zamanla karşılaştırılabilirlerdir. Ayrıca, ulus devlet kesit analizi için uygun olmayan bir birim olabilmektedir. Bazı ülkeler çok küçük olabilirken,(örneğin, sosyal politika oluşumunda katoliklik), diğerleri için çok büyük (örneğin kültürel faktörlerin sosyal bakımın hizmet

sunumuna etkisini incelemek için Hindistan) sayılabilir. Karşılaştırmalı bir çalışmanın özel amacına bağlı olarak, yerel kuruluşlar (yerel yönetimler, bölgeler, federal eyaletler) veya uluslar üstü kuruluşlar (AB gibi) daha uygun analiz birimi olarak seçilebilmektedir. Aslında, çapraz ulusal veya çapraz ülke olarak etiketlenmiş birçok araştırma, belirli bölgelerin karşılaştırılması veya farklı ülkelerdeki kasabalar, bu konuda bilgi sağlanmasına olanak tanımaktadır. Genellikle böyle bir strateji için, ele alınan bu kesitler iyi metodolojik nedenlerdir ve açıkça belirtmek gerekirse, böyle bir yaklaşımla ilgili bir sorun olmadığı aşikârdır. (Bradshaw ve diğerleri, 1993)

Literatür incelemelerinde, Wilensky ve ark. (1987: 382), sistematik olarak yaptıkları çalışmada, karşılaştırmalı sosyal politikayı "İki veya daha fazla ülkede aynı fenomen" olarak tanımlamaktadır. Karşılaştırma odaklı vaka çalışmaları ve sistematik sosyal araştırmalar, ülkelerdeki politikalar arasında tek başına kapsayıcı sayılmamaktadır. Yine de, Ragin'in (1987: 4) Alexis de Toqueville veya Emile Durkheim'in başlıca klasik sosyolojik metinlerinde, karşılaştırmalı sosyal politika "Alan uzmanlarının çoğu, örtük olarak seçtikleri vakayı kendi ülkeleriyle veya hayali ama teorik olarak belirleyici ideal durum" olarak tanımlamaktadır. Nitekim, özellikle eski metinler yazarın kendi ülkesinden farklı bir ülkedeki sosyal politika düzenlemeleri ufku genişletmeye yardımcı olmakta ve sosyal politika teslimi, ilkeleri ve etkilerinin yer aldığı yerli formlar üzerine yeni yansımalara ilham vermektedir. Ancak, onlarca yıldır bilgiye erişim kolaylığı - yani İngilizce - hakkında belirli ülkelerin ulusal sosyal politika düzenlemeleri ve uluslar üstü kurumlar tarafından yapılan çabalar, örneğin; AB veya OECD gibi önemli ölçüde her ikisi de geliştirilmektedir. Böylece, bazı tek ülke bazlı analizler yapılırken, sosyal politikanın bilimsel değeri, karşılaştırmalı sosyal politika kavramı ile çok fazla esnetiliyor gibi görülmeyecektir.(Jones, 1990; Olsson,1990; Clasen ve Freeman, 1994)

Çalışma veri ve bilgileri, aynı zamanda açık anlam taşıyabileceği gibi birden fazla ülkeden gelen karşılaştırmalı analizler, araştırma yapmaya olanak tanımaktadır. Bu kapsamda sosyal politikayı açıklayan, tartışan ve hatta analiz eden birçok kitap bulunmaktadır. Sosyal politika araçları, sonuçları ve politika gelişmeleri belirli ülkeleri, farklı bölümlere ayırmaktadır. Yine de son ulusal politika gelişmeleri konusunda araştırılmış olan metinler, analitik bağlamda karşılaştırmaları yapılan kriterlerden yoksundur. Örneğin, bir dizi farklı ülke bölümü, ortak bir analitik çerçeve, sistematik yapı, hatta bir dizi olmadan işlenen ortak konular, sık sık gündeme gelmektedir. Merkezi kavramları tanıtmak için veya bunların kitap boyunca nasıl operasyonel hale getirildiğine dair bir tartışma ve daha sonra, malzemenin çok az sentezi veya karşılaştırmalı çizme çabası sonuçları konusunda çok az girişime başvurulduğu görülmektedir. Olumlu bir kayda göre, kitap ve makale sayısı her yıl yayınlanmakta ve bu kriterleri karşılayanlar önemli ölçüde artmaktadır. Sosyal politika yazımı kısmen, karşılaştırmalı satış noktalarının büyümesiyle desteklenmektedir. Avrupa bağlamında, örneğin, son on yıl içinde bir dizi yeni akademik dergiler oluşturulmuştur. Journal of European Social Policy, the European Journal of Social Security, European Societies veya Journal of European Social Work gibi. Bu akademik dergiler alanın artan uluslararasılaşmasının göstergeleri olarak kabul edilmiş ve karşılaştırmalı sosyal politika profiline yükseltilmesine yardımcı olmuştur.

Karşılaştırmalı sosyal politikanın büyümesi 1960'larda ve hatta 1970'lerde, bir el kitabı oluşturma fikri ile karşımıza çıkmıştır. (Rodgers et al., 1968) İlk olarak sosyal yönetim üzerine çıkarılan erken açık karşılaştırmalı yazılarda sosyal politika olup olmadığını düşünmeye nispeten araştırmalarda daha az yer verilmektedir. (Kaim-Caudle, 1973; Rodgers et al., 1979) Herhangi bir belirli kavram içeren ülkeler arasında sosyal politika incelemek, metodolojik veya teorik değerlendirmeler yapmak, elde edilecek önemli bilgi ve içgörüyü dayanarak, karşılaştırmalı sosyal politikanın analitik çerçevesi ve ardından "yapıcı açıklamaları" ile ülke bazında yoğun sosyal politika programlarının, amaçlarının ve sunumunun tartışılmasına yer verilmiştir. Bu sistematik sosyal politika ilkeleri ve bunların tezahürleriyle deneysel katılım bir dizi ülkede o zamanlarda çok değerli görülmekteydi. Ancak dinamik sosyal politikanın doğası, birçok yönü ile hızla işlevini yitirmiştir. Ayrıca herhangi bir iddiada bulunan birkaç ülke hakkında çok az karşılaştırmalı teorik çalışma bulunmaktadır. (Rodgers et al., 1979: xii'de Stebbing) Heclö (1974)'nun farklılıklar ve farklılıklar üzerine ufuk açıcı kitabında bahsedilen işsizlik sigortası ve emeklilik programlarının geliştirilmesindeki benzerlikler, İngiltere ve İsveç'te 1970'lerdeki ender istisnalardan birisidir. Sosyal politika gelişmelerinin benzer şekilde yoğun karşılaştırmalı hesaplarını geliştirmiş refah devletleri yalnızca 1980'lerde izlemiştir. Peter Flora tarafından geliştirilen sosyal politika işbirliğine dayalı araştırma çerçeveleri ve önemli yayınlar üreten meslektaşları çalışmalara devam etmişlerdir. (Flora ve Heidenheimer, 1981; Flora 1986). Bu çalışmalardaki temel açıklayıcı değişkenler, ulusal "Refah çabaları", yani ulusal ürünün göreceli payı sosyal politika programlarına ve geniş refah modellerine adanmış sosyal politika mevzuatının zamanlaması ile gösterilen devlet gelişimi ve program kapsamındaki büyüme olmuştur. Bu bağımlı değişkenlere olan ilgi, 1960'larda ve

1970'lerde yapılan önceki çalışmalara bağlanmaktadır. Refah devletleri sosyo-ekonomik baskılara bir yanıt olarak, karşılaştırılmalı sosyal politikanın istatistiksel gözlemler üzerine, ortaya çıktığını ve geliştiğini savunmaktadır. Bu durum sonucunda ortaya çıkan talepler, sanayileşmiş toplumlar içinde kendine yer bulmaya çalışmıştır. (Cutright, 1965; Wilensky, 1975). 1970'lerde ve 1980'lerde bu çizgi argümanının yerini siyasi faktörlere işaret edenler almıştır ve özellikle de refahın önemli bir değişkeni olarak organize emeğin gücü devlet genişlemesi ile hak ettiği öneme kavuşmuştur.(Shalev, 1983).

Sosyal politika analizi dizinindeki yazarların hiçbiri, işlerinin karşılaştırmalı doğasını gerektiği gibi vurgulamamışlardır. Bunun yerine, refah devletlerinin ortaya çıkışı ve büyümesinin nedenlerinin analizi, tek ulusun uluslar arası bir arenaya gitmesi bir test yöntemi olarak değerlendirilmiştir ve teorik önermelerin sağlamlığını ilerletmek adına ele alınmıştır. Bu ayırt edici makro karşılaştırmalı refah devleti araştırma geleneği ve karşılaştırmalı sosyal politika ne bir disiplin ne de esaslı bir odak çalışma alanı olarak görülmüştür. Ancak metodolojik bir cihaz veya gereklilik olması gerektiği konusuna çalışmalarda yer verilmiştir. (Kersbergen, 1995; Pierson, 1998)

Esping-Andersen'in (1993: 124) ifade ettiği gibi, ‘refah devletlerinin makro karşılaştırması, derhal uluslar arası araştırma anlamına gelir’ ifadesi tartışmalara yol açmıştır. Refahın açıklamaları hakkında devam eden bu tartışmanın güncel versiyonu ise, devlet gelişiminde çeşitliliğe ve çeşitli yolların bir arada varlığına işaret etmektedir. (Esping-Andersen, 1990). Refah devleti kavramına uygun olarak post-sanayileşmeye doğru rejimler, yakınlık ve karşılıklı bağımlılık, ulusal sosyal politika düzenlemeleri ile diğer politika sektörleri arasında, örneğin endüstriyel ilişkiler, işgücü piyasası politikası veya finansal piyasaların yanı sıra ailelerin ve hanelerin rolüne ilişkin diğer toplumsal düzenlemelerin ortaya çıkışına sebep olmaktadır (Ebbinghaus ve Manow, 2001; Esping-Andersen, 1999) Benzeri soruların yer alması, birkaç ülkeye odaklanan diğer çalışmalara ait tüm refah devletlerinin karşılaştırmalı araştırmalarında, kendilerini belirli bir türe (Kersbergen, 1995; Kautto ve diğerleri, 2001) veya zaman içinde belirli sosyal politika programlarının geliştirilmesine, işsizlik korumasına (Clasen, 1994), emekli aylıklarına (Bonoli, 2000) veya sağlık olarak politikanın (Freeman, 2000) geliştirilmesine öncülük etmiştir.

Politika geliştirmeye odaklanan bu literatüre paralel olarak, daha değerlendireci bir başka uluslararası sosyal politika analizi dizisi de 1980'lerin başında geliştirilmiştir. Bunlar, belirli gruplarla ilgili sosyal politika (Bradshaw ve Piachaud, 1980) veya yoksulluk gibi belirli sorunlara odaklanmaktadır.(Walker, Lawson ve Townsend, 1983). Daha sonra, yeni ve iyileştirilmiş veri setlerinin geliştirmeleri, örneğin Lüksemburg Gelir Çalışması veya Avrupa Topluluğu Hane Halkı Panel, karşılaştırmalı araştırmalar için daha sağlam ampirik temeller oluşturmaktadır. Karşılaştırmalı sosyal politikanın bu alt kümesi, örneğin, yeni çalışmaları reddederek, milli gelir transferi programlarının etkisi (Mitchell, 1991) veya işsizliğin bireyler ve aileler üzerindeki etkisine araştırmalarda yer vermiştir. (Gallie ve Paugam, 2000). Higgins'in (1986) o dönemde işaret ettiği gibi, 1980'lerde bu iki tür karşılaştırmalı sosyal politika gelenekleri hala birbirinden oldukça farklı olarak görülmekteydi. Ancak, ortak noktaları; sanayileşmiş ülkelere odaklanması olmuştur. Büyük ölçüde refah devleti programları ile, 1980'lerde gelişmekte olan ülkelerde artan miktarda sosyal politika araştırmasına yer verilmiştir. Çağdaş karşılaştırmalı sosyal politikanın çoğu, ‘kapsayıcı olmaktan çok dar bir yaklaşımın’ benimsenmesi nedeniyle çok daha tartışılmalı hale gelmiştir. (Jones Finer, 1999) OECD dışındaki ülkelerde sosyal politika araştırmalarından bazıları doğası gereği açıkça karşılaştırmalı olmuştur. (MacPherson ve Midgley,1987). Karşılaştırmalı sosyal politikanın çeşitli dallarının ortaya çıkışı, sosyal politika içinde uluslararası analizlerin yaygınlaşması ve 1980'lerde yazı yazmak, erken dönemleri garanti etmek için yeterli bir düzeye ulaşmış gibi görünmektedir. Alandaki ders kitapları(Jones, 1985),literatür incelemeleri (Wilensky vd. 1985) ve açıkça benimsenmesini ateşleyen sosyal konularla ilgili belirli teorik yaklaşımlar dahilinde uluslar arası perspektifler, feminist yaklaşımın ortaya çıkışını da desteklemiştir.(Dominelli, 1990).

1990'da Esping-Andersen'in refah kapitalizmi üzerine çığır açan kitabı yayınlanmıştır ve on yıl boyunca birçok karşılaştırmalı sosyal politika çalışmasına katkı sağlamıştır. Refah devletlerinin daha önceki sınıflandırmalarına dayanarak, Esping-Andersen'in tipolojisinin türetilmesi anlamında orijinalliğini korumuştur. Fakat benzerliklerin ve farklılıkların sistematik deneysel bir incelemesinden geçen gelişmiş sanayileşmiş ülkeler olması gerekeni yapmışlardır.(Titmuss, 1974) Metodolojik, teorik ve kavramsal gerekçeler, önemli bir referans gösterilerek, karşılaştırmalı sosyal politika içinde hem övülmekte hem de eleştirilmektedir. Refah devletleri kümeleri oluşturma duygusu veya uygunluğu, bu tür tipolojiler için gösterge sayısı, kategori sayısı, refah rejimlerinin epistemolojik karakteri (ideal tipler veya gerçek sistemleri), belirli ülkelerin belirli bir refaha atanması, devlet tipi ve refah rejimlerinin dinamik veya statik doğası hakkında tartışmalar hala devam etmektedir. (Abrahamson, 1999;Lessenich ve Ostner,1998).

Karşılaştırmalı sosyal politikanın eğimli kampları, ortaya atılan tartışmaları hem değerlendirmeyi hem de teorik olarak yapılan araştırmaları etkilemiştir. Sosyal politikanın "vekil" değişkeni olarak sosyal harcamayı sürdürme tartışması içinde refah devleti değişmekte ve refah rejimleri kavramı çok daha fazla göz önünde tutulmaktadır. (Esping-Andersen, 1993). Aynı şekilde, içyapılardaki farklılıkları ele almak, ulusal politika programlarının yalnızca bağımlı değişkenleri 1990'larda giderek daha sorgulanabilir hale gelmesine yol açmıştır. Büyük ölçüde tanımlayıcı veya değerlendirici hesaplara sahip yayımlar, ulusal sosyal politika programları ve etkileri, daha çok sosyal politika konusundaki tartışmaları haklı çıkarmak için bazı girişimlerde bulunmadan ortaya koymuştur. Bu demektir ki, iki iplik arasındaki sınırlar ortadan 20 ve hatta 10 yıl önceki durumla, bazı yakınsamalar da ortaya konularak gerçekleşmiş ve süreç boyunca metodolojik ve kavramsal ilerleme sağlanmıştır. Alber ve ark. (1987: 468)'nin yapmış olduğu araştırmada, veritabanları karşılaştırmalı sosyal politika içinde geliştirilmiş ve çok sayıda karşılaştırmalı çalışma 1980'lerde öneriye sunulmuştur. Aynı şekilde, odak noktası olarak (yola bağlı veya başka türlü) sosyal politika düzenlemelerinin refah reformu yeni bir teorik ivme kazanmıştır. Son olarak, veri analizleri ve vaka incelemeleri artan sayıda alandaki yazarlar toplamı, tarihsel ve bağlamsal olarak hassas analizlerle çalışmalarına devam etmektedir.

3. ARAŞTIRMANIN AMACI VE ÖNEMİ

Araştırmada, karşılaştırmalı sosyal politika teriminin geniş açılımlı tanımlamalarına yer verilerek sosyal bilimlerde önemli bir yer edinmesi için gerekli bütün çaba sarf edilmiştir. Bunun gereği olarak da daha önce yapılmış olan tanımlardan yola çıkılarak, literatür bilgilerine ulaşılmış ve alanda bulunan boşluk doldurulmaya çalışılmıştır ve araştırmanın daha sonraki çalışmalara kaynaklık etmesi amaçlanmıştır.

4. YÖNTEM

Yapılan bu çalışmada sosyal bilimler alanında yaygın olarak kullanılan derleme çalışma modellerinden olan "belgesel kaynak derlemesi modeli" kullanılmıştır. Bu kapsamda öncelikli olarak konu ile ilgili literatürde yer alan çalışmalara ulaşılmış ve ulaşılan araştırma bulguları derlenerek rapor haline getirilmiştir. Yapılan literatür taramasının sonunda karşılaştırmalı sosyal politikanın, sosyal bilimler alanında yaygın olarak kullanılması gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

5. SONUÇ

Karşılaştırmalı sosyal politikayı tanımlamaya çalışmak konusunda keskin ayrımlar yapmak zordur. Akademisyenler bu konuda ortaya atılan tartışmalar üzerindeki araştırmalarına devam etmektedirler. "Diğer politika alanlarına kıyasla sosyal politikayı tam olarak ne oluşturabilir ve akademik bir disiplin mi yoksa bir çalışma alanı mı?" sorularına cevap aranmaktadır. Diğerleriyle örtüşme yani karşılaştırmalı analiz alanları (özellikle karşılaştırmalı kamu politikası) önemlidir, politikaları analiz etmenin metodolojik sorunları ülkeler veya zaman içinde sosyal politikaya özgü değildir, ancak herhangi bir karşılaştırmalı sosyal araştırma biçimi içerisinde düşünülebilmektedir. Yine de karşılaştırmalı sosyal politikanın sınırları ve haritalandırmanın zorluğu, araştırmanın çok az gelişme şansı olduğu anlamına gelmemektedir. Aksine, birkaç paralel söylem ve analitik referans çerçevesi vardır. Örneğin; sosyal politika ve zamanla ortaya çıkarak gelişen amaçlar, genel olarak karşılaştırmalı sosyal politika başlığı altında toplanabilecek yaklaşımlar vs...

1980'lerin başından bu yana, literatür taramalarının, ders kitaplarının ve çeşitliliğin ortaya çıkmasıyla sahada daha da fazla şube açılmış ve yapılan araştırmalardaki gelişmeler çığ gibi büyümüştür. Başlangıçta arasında fazla temas olmadan karşılaştırmalı sosyal politika analizi, farklı yollar boyunca bir dereceye kadar birlikte gelişmeye devam etmiştir. Daha fazla çapraz referanslar yapılmış ve bazı girişimlerde bulunulmuştur.(örneğin, refah devletinin teorik makro analizlerini birleştiren örnek olay incelemeleri veya karşılaştırmalı analiz içeren belirli programlar). Sonuç olarak; mesafe farklı iplikler arasında azalmış gibi görünüyorsa da bu sadece karşılaştırmalı sosyal politikanın geleceğine iyi bir işaret olarak sayılabilir.

KAYNAKÇA

Abrahamson, Peter (1999), 'The welfare modelling business', *Social Policy and Administration*,33(4), 394–415.

Alber, Jens, Gøsta Esping-Andersen and Lee Rainwater (1987), 'Studying the welfare state:issues and queries', in Meinolf Dierkes, H.A. Weiler and A. Berthoin Antal (eds), *Comparative Policy Research*, Aldershot: Gower.

Alcock, Pete (1996), *Social Policy in Britain. Themes and Issues*, London: Macmillan.

- Bonoli, Giuliano (2000), *The Politics of Pension Reform. Institutions and Policy Change in Western Europe*, Oxford: Oxford University Press.
- Bradshaw, Jonathan and David Piachaud (1980), *Child Support in the European Community*, London: Bedford Square Press.
- Bradshaw, Jonathan et al. (1993), 'A comparative study of child support in fifteen countries', *Journal of European Social Policy*, 3(4), 255–72.
- Castles, Frank (1998), *Comparative Public Policy. Patterns of Post-war Transformation*, Cheltenham, UK and Lyme, USA: Edward Elgar.
- Clasen, Jochen (1994), *Paying the Jobless. A Comparison of Unemployment Benefit Policies in Great Britain and Germany*, Aldershot: Avebury.
- Clasen, Jochen (1999), 'Introduction', in Jochen Clasen (ed.), *Comparative Social Policy: Concepts, Theories and Methods*, Oxford: Blackwell.
- Clasen, Jochen and Richard Freeman, (ed.) (1994), *Social Policy in Germany*, London: Harvester Wheatsheaf.
- Cutright, P. (1965), 'Political structure, economic development, and national social security programs', *American Journal of Sociology*, vol. 70, 537–50.
- Dominelli, L. (1990), *Women across Countries. Feminist Comparative Social Policy*, London: Harvester Wheatsheaf.
- Ebbinghaus, Bernhard and Philip Manow (2001), *Comparing Welfare Capitalism*, London: Routledge.
- Erskine, Angus (1998), 'The approaches and methods of social policy', in Pete Alcock, Angus Erskine and Margaret May (eds), *The Student's Companion to Social Policy*, Oxford: Blackwell.
- Esping-Andersen, Gøsta (1990), *The Three Worlds of Welfare Capitalism*, Cambridge: Polity Press.
- Esping-Andersen, Gøsta (1993), 'The comparative macro-sociology of welfare states', in L. Moreno (ed.), *Social Exchange and Welfare Development*, Madrid: Consejo superior de investigaciones científicas.
- Esping-Andersen, Gøsta (1999), *Social Foundations of Postindustrial Economies*, Oxford: Oxford University Press.
- Esping-Andersen, Gøsta (2000), 'Two societies, one sociology, and no theory', *British Journal of Sociology*, 51(1), 59–77.
- Flora, Peter (ed.) (1986), *Growth to Limits*, Berlin: De Gruyter.
- Flora, Peter and Arnold Heidenheimer (eds) (1981), *The Development of Welfare States in Europe and America*, New Brunswick: Transaction Books.
- Freeman, Richard (2000) *The Politics of Health in Europe*, Manchester: Manchester University Press.
- Gallie, Duncan and Serge Paugam (2000), *Welfare Regimes and the Experience of Unemployment in Europe*, Oxford: Oxford University Press.
- Green-Pedersen, Christoffer and Markus Haverland (2002), 'The new scholarship of the welfare state', *Journal of European Social Policy*, 12(1), 43–51.
- Hantrais, Linda and Steen Mangen (eds) (1996), *Cross-national Research Methods in the Social Sciences*, London: Pinter.
- Heclo, Hugh (1974), *Modern Social Politics in Britain and Sweden: From Relief to Income Maintenance*, New Haven: Yale University Press.
- Heidenheimer, Arnold J., Hugh Heclo and Carolyn Teich Adams (1990), *Comparative Public Policy. The Politics of Social Choice in America, Europe, and Japan*, 3rd edn, New York: St. Martin's Press.
- Higgins, Joan (1986), 'Comparative social policy', *The Quarterly Journal of Social Affairs*, 2(3), 221–42.
- Inkeles, Alex and Masamichi Sasaki (eds) (1996), *Comparing Nations and Cultures. Readings in a Cross-disciplinary Perspective*, London: Prentice Hall.

- Jones Finer, Catherine (1999), 'Trends and developments in welfare states', in Jochen Clasen(ed.), *Comparative Social Policy: Concepts, Theories and Methods*, Oxford: Blackwell.
- Jones, Catherine (1985), *Patterns of Social Policy. An Introduction to Comparative Analysis*, London: Tavistock Publications.
- Jones, M.A. (1990), *The Australian Welfare State*, London: Allen & Unwin.
- Kaim-Caudle, Peter R. (1973), *Comparative Social Policy and Social Security: A Ten-country Study*, London: Martin Robertson.
- Kautto, Mikko, Johan Fritzell, Bjørn Hvinden, Jon Kvist and Hannu Uusitalo (eds) (2001), *Nordic Welfare States in the European Context*, London: Routledge.
- Kohn, Melvin L. (ed.) (1989), *Cross-national Research in Sociology*, Newbury Park: Sage.
- Landman, T. (2000), *Issues and Methods on Comparative Politics*, London: Routledge.
- Leichter, H. (1977), 'Comparative Public Policy: Problems and Prospects', *The Policy Studies Journal*, vol. 5, 583–96.
- Lessenich, Stephan and Illona Ostner (eds) (1998), *Welten des Wohlfahrtskapitalismus. Der Sozialstaat in Vergleichender Perspektive*, Frankfurt: Campus.
- MacPherson, Stewart and James Midgley (1987), *Comparative Social Policy and the Third World*, Sussex: Wheatsheaf.
- Mitchell, Deborah (1991), *Income Transfers in Ten Welfare States*, Aldershot: Avebury.
- Olsson, Sven E. (1990), *Social Policy and the Welfare State in Sweden*, Stockholm: Arkiv.
- Øyen, Else (ed.) (1990), *Comparative Methodology: Theory and Practice in International Social Research*, London: Sage.
- Pierson, Chris (1998), *Beyond the Welfare State? The New Political Economy of Welfare*, 2nd edn, Oxford: Polity Press.
- Pierson, Paul (ed.) (2001), *The New Politics of the Welfare State*, Oxford: Oxford University Press.
- Ragin, Charles (1987), *The Comparative Method*, Berkeley: University of California Press.
- Ragin, Charles (1991), *Issues and Alternatives in Comparative Social Research*, Leiden: Brill.
- Rodgers, Barbara with Abraham Doron and M. Jones (1979), *The Study of Social Policy: A Comparative Approach*, London: George Allen & Unwin.
- Rodgers, Barbara, J. Greve and J.S. Morgan (1968), *Comparative Social Administration*, London: George Allen & Unwin.
- Rose, Richard (1995), 'Making progress and catching up: comparative analysis for social policy-making', *International Social Science Journal*, vol. 143, March, 113–25.
- Sainsbury, Diane (2001), 'Welfare state challenges and responses: institutional and ideological resilience or restructuring?', *Acta Sociologica*, vol. 44, 257–69.
- Shalev, Michael (1983), 'The Social Democratic model and beyond', *Comparative Social Research*, vol. 6, 315–51.
- Spicker, Paul (1995), *Social Policy. Themes and Approaches*, London: Harvester Wheatsheaf.
- Titmuss, Richard M. (1974), *Social Policy*, London: Allen & Unwin.
- van Kersbergen, Kees (1995), *Social Capitalism: A Study of Christian Democracy and the Welfare State*, London: Routledge.
- Walker, Robert, Roger Lawson and Peter Townsend (1983), *Responses to Poverty in Europe*, London: Heinemann.
- Wilensky, Harald L. (1975), *The Welfare State and Equality: Structural and Ideological Roots of Public Expenditure*, Berkeley: University of California Press.

Wilensky, Harald L., Gregory M. Luebbert, Susan Reed Hahn and Adrienne M. Jamieson (1985), *Comparative Social Policy. Theories, Methods, Findings*, Berkeley: University of California.

Wilensky, Harald L., Gregory M. Luebbert, Susan Reed Hahn and Adrienne M. Jamieson (1987), 'Comparative social policy. Theories, methods, findings, (abridged version of Wilensky et al., 1985) in Meinolf Dierkes et al. (eds), *Comparative Policy Research*, London: Gower